

POSTAVLJANJE ZA RAD I RUKOVANJE UREDJAJEM GMZ

1. IZBOR MJESTA I POSTAVLJANJE GMZ

GMZ je predviđen za rad u zatvorenim nastavnim kabine-
tima i inproviziranim učionicama u skloništima, zgradama
ili pod šatorom, koje su snabdjevene odgovarajućim mre-
žnim ili istosmjernim izvorom napajanja.

Pored uvjeta danih u tehničkim podacima mjesto na koje
se postavlja uređaj mora zadovoljiti slijedeće:

- da je suha, ravna i stabilna podloga sa dovoljno
prostora za postavljanje uređaja, pribora i nastavnih
sredstava neophodnih za rad,
- da je zaštićeno od atmosferskih padavina.

GMZ se postavlja na nastavnički stol odnosno pripremljenu
podlogu u horizontalnom položaju. Uređaj je licem okre-
nut osobi koja njime rukuje, a nalazi se na dohvat ruke.
Stražnja strana na kojoj se nalazi zvučnik, okrenuta je
prema slušaocima.

Pri postavljanju GMZ s njega se skida prednji i stražnji
poklopac.

2. PRIKLJUČENJE NAPAJANJA I OPREME

2.1. PRIKLJUČENJE NA IZVOR NAPAJANJA

UPOZORENJE! *Sadržaj: napajanje se vrši isključivo iz mreže*

GMZ ima jedinstven konektorski priključak za mrežno i
istosmjerno napajanje.

Priključenje uređaja na mrežni napon vrši se priključnim
kabelom 220 VAC. Zaštita od mrežnog napona je osigurač
0,2 A, na stražnjoj strani uređaja.

Priključenje uređaja na istosmjerno napajanje vrši se
priključnim kabelom za istosmjerno napajanje 12 VAC.
Zaštita od istosmjernog napajanja je osigurač 1,25 A,
na stražnjoj strani uređaja.

Povezivanje na akumulator ili drugi izvor istosmjernog napajanja 12 V vrši se priključnim stopicama na drugom kraju kabela. Stopica označena sa crvenom bojom izolacije koristi se za + pol, a sa plavom za - pol.

2.2. PRIKLJUČENJE TASTERA TS-1

Taster TS-1 spada u pribor GMZ. Priključuje se na utičnicu TESTER na prednjoj ploči. Rad sa tasterom je dozvoljen kada nisu aktivne komande "AUTO" i "UPIS". Morzeove znakove generirane na ovaj način nije moguće upisati u memoriju.

2.3. PRIKLJUČENJE MANIPULATORA ELEKTRONSKOG TASTERA

Manipulator elektronskog tastera spada u pribor GMZ. Priključuje se na utičnicu MANIFULATOR na prednjoj ploči. Rad sa manipulatorom je dozvoljen kada nije aktivna komanda "AUTO".

2.4. PRIKLJUČENJE SLUŠALICA

Slušalice ne spadaju u pribor GMZ. Priključuju se na utičnicu SLUŠALICE. Utičnica slušalica je alternativne izvedbe, tako da se priključenjem automatski isključuje zvučnik. Impedancija slušalica može biti bilo koja između 8 i 3000 Ohma.

2.5. PRIKLJUČENJE UREDJAJA NA UČIONICU RTG-20-M

GMZ posjeduje priključak za povezivanje na učionicu RTG-20-M na stražnjoj strani uređaja. Priključenje se vrši sa priključnim kabelom RTG-20-M tako da se poveže priključak na stražnjoj strani uređaja i priključak na nastavničkoj kutiji učionice RTG-20-M.

2.6. PRIKLJUČENJE UREDJAJA NA UREDJAJ TO - RTP

GMZ posjeduje priključak za povezivanje na uređaj TO-RTP preko adaptera. Priključenje se vrši sa priključnim kabelom TO-RTP tako da se poveže priključak na stražnjoj strani uređaja i

priključak na adapteru.

3. RAD SA UREDJAJEM GMZ

3.1. UKLJUČIVANJE UREDJAJA

GMZ se uključuje okretanjem dugmeta JAČINA iz krajnjeg lijevog položaja u desno. Uključenje uređaja indicirano je svijetljenjem LED diode prve lekcije i prve sekcije memorije.

Okretanjem dugmeta u desno regulira se jačina telegrafskog signala.

3.2. RAD SA AUTOMATOM

Uređaj samostalno generira Morzeove znakove prema odabranom programu. Rad sa automatom se selektira aktiviranjem komande AUTO.

Kod automatskog rada uređaj generira znakove u grupama po 5 znakova u slučajnom rasporedu.

Isključivanje rada automata vrši se ponovnim pritiskom komande AUTO.

1. Izbor lekcije

Izbor lekcije vrši se komandom PROGRAM.

Uzastopnim pritiskanjem ove komande izabira se lekcija po lekcija u redoslijedu određenom u tabeli 1.

Zadržavanjem komande PROGRAM u aktiviranom stanju, vrši se automatski izbor lekcije u sekvenci određenoj tabelom 1.

Izabranu lekciju iniciraju LED diode uz odgovarajuće grupe znakova.

Pritiskom izbora lekcije, nakon zadane lekcije prema tabeli 1, ciklus izbora se ponavlja od početka.

Za svaku odabranu lekciju moguće je po volji podesiti:

- brzinu,
- boju tona,
- rad sa produženom pauzom.

2. Brzina

Brzinu reguliramo dugmetom BRZINA.

Kada je osovina dugmeta u uvučenom položaju, izbor brzine se vrši u intervalu od 80 do 120 znakova u minuti.

Kada je osovina dugmeta u izvučenom položaju, izbor brzine se vrši u intervalu od 120 do 240 znakova u minuti.

3. Boja tona

Boju tona reguliramo dugmetom TON u intervalu od 300 do 2500 Hz.

Tačkom je označena modulacija 800 Hz.

4. Pauza

Dugmetom PAUZA reguliramo dužinu pauze između znakova i grupa, te postizemo brzinu od 20 do 80 znakova u minuti pri odabranoj brzini znaka 80 znakova u minuti.

Komanda PAUZA se uključuje izvlačenjem osovine dugmeta.

NAPOMENA:

Reperne brzine dugmeta PAUZA su važeće samo onda kada se dugme BRZINA nalazi na reperu 80.

Kod produžene pauze odnos pauza između znakova i grupa stoji u omjeru 3:7 osnovnih elemenata.

3.3. RAD SA TASTEROM TS-1 I MANIPULATOROM ELEKTRONSKOG TASTERA

Rad sa tasterom vrši se ako uređaj nije u modu AUTO ili UPIS, a rad manipulatorom ako uređaj nije u modu AUTO.

Sklop elektronskog tastera ima mogućnost pamćenja zadnjeg ukucanog elementa znaka (crte ili tačke), te mogućnost priključivanja i rada sa SQUEEZE ručkom.

3.4. RAD SA MEMORIJOM

1. Brisanje memorije

Brisanje memorije vrši se po sekcijama. Pri tome je moguće vršiti brisanje (cijele) sekcije ili brisanje od trenutno aktivne pozicije (upis ili reprodukcija) do kraja memorijske sekcije.

Brisanje se vrši prethodnim izborom sekcije koja se želi brisati, dovodjenjem na poziciju od koje se želi brisati te aktiviranjem tastera UPIS a zatim BRISANJE.

Postupak brisanja indiciran je svijetljenjem LED diode u tasteru UPIS, po završetku brisanja ova signalizacija se gasi.

2. Selektiranje memorijske sekcije i postavljanje na početnu lokaciju

Selekcija memorijske sekcije vrši se pritiskom odgovarajućeg tastera sa oznakom MEMORIJA.

Selektiranjem nove memorijske sekcije ista se automatski postavlja na početnu lokaciju.

Ukoliko je memorijska sekcija ranije selektirana, a nije na početnoj lokaciji, postavljanje na početnu lokaciju zahtjeva ponovno selektiranje memorijske sekcije.

3. Upis u memoriju

Upis u memoriju moguće je vršiti iz dva izvora: automata i manipulatora elektronskog tastera. Upis počinje tek sa pojavom prvog elementa Morzeovog znaka.

Za čitavo vrijeme upisa svijetli LED dioda komande UPIS.

Kada je određena memorijska sekcija upiše do kraja automatski se prekida upis (LED dioda UPIS se gasi).

Upis u memoriju moguće je započeti na bilo kojoj lokaciji memorije. Ukoliko želimo upisivati od prve lokacije, memoriju je potrebno postaviti na početnu lokaciju.

4. Upis iz automata

Upis teksta kojeg generira automat možemo izvršiti na dva načina: upis može započeti aktiviranjem komande AUTO

uz prethodno odabranu lekciju, selektiranu memorijsku sekciju i aktiviranu komandu UPIS ili aktiviranjem komande UPIS nakon izbora lekcije, aktiviranja komande AUTO i selektiranja memorijske sekcije.

U prvom slučaju upis se vrši od prvog elementa prvog znaka generiranog automatom, a u drugom upis može započeti i elementom Morze znaka koji nije početni.

Zaustavljanje upisa vrši se ponovnim aktiviranjem komande UPIS ili automatski kada se popuni izabrana memorijska sekcija. Zaustavljanje upisa indicira se gašenjem LED diode u tasteru UPIS.

Upis sadržaja u cijelu memoriju moguć je uz prethodno aktiviranje komande Σ MEM.

5. Upis iz manipulatora elektronskog tastera

Prije upisa znakova pomoću ručice manipulatora podesi se brzina upisa i karakteristika tona prema želji poslužioca, odabere memorijska sekcija u koju se želi vršiti upis i aktivira komanda UPIS.

Upis u memoriju započinje kucanjem prvog znaka pomoću ručice manipulatora. Čekanje prvog znaka se ne registrira u memoriji.

Nakon upisa prvog znaka sav ostali sadržaj se upisuje u memoriju na način kako je kucan, uz automatsko ujednačavanje pauza između znakova i grupa.

Varijacija u trajanju pauze između znakova uzrokovane subjektivnim karakteristikama poslužioca, ako su u granicama -1 do +2 osnovna elementa pauze između znakova, uređaj automatski korigira na troelementnu pauzu.

Varijancije u granicama -2 do +2 osnovna elementa pauze između grupa, uređaj automatski korigira na sedmoelementnu pauzu.

Pauza duža od 9 osnovnih elemenata upisuju se u memoriju u inkrementima od 4 osnovna elementa.

Zaustavljanje upisa vrši se na isti način kao i kod upisa automatom.

6. Reprodukcijska iz memorije

Reprodukcija se aktivira komandom REPR uz uvjet da nije aktivna komanda AUTO ili UPIS.

Kod reprodukcije iz memorije možemo proizvoljno podesiti:

- brzinu,
- pauzu,
- boju tona,
- jačinu

Reprodukcija iz memorije vrši se za svaku memorijsku sekciju posebno izborom memorijske sekcije, ili sve zajedno aktiviranjem komande Σ MEM.

Zaustavljanje reprodukcije vrši se ponovnim aktiviranjem komande REPR, aktiviranjem komandi AUTO i UPIS, te započinjanjem rada sa manipulatorom odnosno tasterom.

Reprodukcija sadržaja memorijske sekcije se ciklički ponavlja nakon završetka reprodukcije odabrane sekcije ili cijele memorije.

Reprodukciju iz memorijske sekcije moguće je započeti, zaustaviti i nastaviti na bilo kojoj lokaciji memorije.